

Nina Heikkilä, Eila Kyllönen & Päivi Valkjärvi

**OPAS MERIJÄRVEN PALVELUKOTI KOIVUKOTIIN MUUTTAVALLE ASUK-
KAALLE**

OPAS MERIJÄRVEN PALVELUKOTI KOIVUKOTIIN MUUTTAVALLE ASUK- KAALLE

Nina Heikkilä, Eila Kyllönen & Päivi
Valkjärvi
Opinnäytetyö
Kevät 2024
Hoitotyön tutkinto-ohjelma, Sairaanhoi-
taja 210 op.
Oulun ammattikorkeakoulu

TIIVISTELMÄ

Oulun ammattikorkeakoulu
Hoitotyön tutkinto-ohjelma, Sairaanhoidaja

Tekijät: Nina Heikkilä, Eila Kyllönen & Päivi Valkjärvi

Opinnäytetyön nimi: Opas Merijärven palvelukoti Koivukotiin muuttavalle asukkaalle

Työn ohjaajat: Satu Pinola & Maarit Kaskela

Työn valmistumislukukausi ja -vuosi: 04/2024

Sivumäärä: 26 + 3 liitettä

Palvelutaloon muuttaminen koskettaa useaa ikääntyvää, kun esimerkiksi terveydellisistä tai fyysisistä syistä johtuen kotona asuminen ei enää ole turvallista. THL:n mukaan Suomessa oli vuonna 2016 palveluasumisen piirissä lähes 70 000 asiakasta kaikki asiakasryhmät mukaan lukien. (Stat 2018.) Vuoden 2022 lopussa ikääntyneiden osuus tehostetussa palveluasumisessa oli 43 800.

Tämän opinnäytetyön aiheena oli opas tehostetun palveluasumisen yksikkö Koivukotiin muuttavalle asukkaalle ja asukkaan omaisille. Oppaan tarkoituksena oli antaa käytännön tietoa asukkaalle ja omaisille uuden elämäntilanteen edessä, sekä helpottaa muuttotilannetta ja yhtenäistää Koivukodin hoitajien ohjauskäytäntöjä.

Opas tehtiin Merijärven palvelukoti Koivukodin vastuuyksikköpäällikön toiveesta ja Koivukodin hoitajien kanssa käydyn keskustelun pohjalta. Keskustelu osoitti hoitajien tarvitsevan lisätietoa uuden asukkaan ohjaamiseen ja ohjauksen yhtenäistämistä. Valmis opas tulee hoitajille työvälineeksi Koivukotiin. Lisäksi hoitajat saavat tarkistuslistan, jossa oppaan aiheet ovat lyhyesti esiteltynä. Tätä listaa voi käyttää apuna muistuttamassa puheeksi otettavista asioista.

Koivukotiin aiemmin muuttaneille asukkaille ja heidän omaisilleen tehtiin myös kysely, kuinka he olivat kokeneet ohjauksen ja tiedottamisen ja olisivatko he kaivanneet muuta tietoa lisäksi. Kyselyyn saatuja vastauksia käytettiin hyväksi, kun koottiin uutta opasta Koivukodin palvelukotiin muuttavalle asukkaalle.

Asiasanat: Palveluasuminen, ikäihmiset, muutto, opas

ABSTRACT

Oulu University of Applied Sciences
Degree Programme in nursing, Option of Nurse

Author(s): Nina Heikkilä, Eila Kyllönen & Päivi Valkjärvi
Title of thesis: Guide for residents moving to the Merijärvi service center Koivukoti
Supervisors: Satu Pinola & Maarit Kaskela
Term and year when the thesis were submitted: 04/2024
Number of pages: 26 + 3 appendices

The work concerns service housing for the elderly and especially enhanced service housing.

The work was done at the initiative of the Merijärvi service center Koivukoti because they needed written instructions for residents moving to Koivukoti. The guide was therefore made to order for Pohde. The goal of the work was to provide caregivers with consistent and uniform guidance practice for guiding a moving resident, to facilitate the caregivers' work and the resident's and family's activities in a changing situation.

As a result of the functional thesis, a guide was prepared for residents moving to the Koivukoti service center and a checklist for caregivers for guidance.

The work also briefly reviews the legislation and the criteria for serviced housing. We also go through the patient guidance of the elderly who move and their relatives. We also asked the residents of Koivukoti and their relatives about the guidance experiences they received during the move and where they would have liked more guidance. We also received information from the caregivers at Koivukoti about what they would like to support guidance. Based on these things, we have put together a guide.

Keywords: Service housing, elderly, move, guide

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	6
2 TARKOITUS JA TAVOITE	8
3 IKÄÄNTYNEIDEN ASUMISPALVELUT	9
3.1 Toimintaa ohjaavat lait.....	10
3.2 Tehostettu palveluasuminen	12
3.3 Palvelutarpeenarviointi	13
3.4 Palveluasumisen kriteerit	13
3.5 Palveluasumisen maksut	14
4 POTILASOHJAUS	16
5 LAADUKAS OPAS.....	17
6 TYÖMENETELMÄT	18
6.1 Toiminnallinen opinnäytetyö	18
6.2 Oppaan suunnittelu ja toteutus	19
6.3 Työnjako ja aikataulusuunnitelma	21
7 POHDINTA	23
LÄHTEET	24
LIITTEET	27

1 JOHDANTO

Palvelutaloon muuttaminen koskettaa useaa ikääntyvää, kun esimerkiksi terveydellisistä tai fyysisistä syistä johtuen kotona asuminen ei ole enää turvallista. Ympäri vuorokautisen palveluasumisen toimintaa ohjaa vanhuspäalvelulaki, joka velvoittaa kuntaa ja hyvinvointialuetta huolehtimaan ikääntyvän väestön hyvinvoinnista, terveyden, toimintakyvyn ja itsenäisen suoriutumisen tukemisesta, sekä sosiaali- ja terveyspalvelujen turvaamisesta hyvinvointialueella. (Vanhuspäalvelulaki 980/2012, 2:1 §.) Tulevaisuudessa vaativimmat palvelut järjestettäisiin pääsääntöisesti ympärivuorokautisena palveluasumisena, jossa on mahdollista toteuttaa paremmin asiakkaan itsemääräämisoikeutta ja vastata yksilöllisiin tarpeisiin. (Valtioneuvosto 2022.) Palveluasumisessa asiakas asuu joko omassa asunnossaan tai huoneessaan palvelutalossa. Palvelutalossa on yhteiskäytössä olevia tiloja sekä järjestettyä yhteistä toimintaa. Palveluasunnon voi sisustaa omilla huonekaluilla ja tavaroilla. Hyvinvointialue voi toteuttaa palveluasumisen omana palveluna, palvelusetelillä tai ostaa palvelun yksityiseltä palveluntuottajalta. (Terveyskylä 2023.)

Potilasohjaus on tärkeässä osassa asukkaan muuttaessa uuteen ympäristöön. Toimivan palveluprosessin luomiseen tarvitaan potilasohjausta. (Terveysportti 2014.) Ikääntyneen asiakkaan ohjaukseen voivat vaikuttaa asiakkaan sairaudet tai fyysiset rajoitteet, kuten muistisairaus, kuulo- ja näkökyky tai läheisen osallistuminen ohjaukseen. Myös hoitajan omalla motivaatiolla ja asenteella on merkitystä onnistuneen ohjauksen luomiseen. Asiakkaat toivovat hoitajalta aloitteellisuutta ja herkkyyttä tiedon ja ohjeiden antamisen, koska tiedon puute vaikuttaa heidän ratkaisuihinsa ja päätöksiinsä. (Kyngäs ym. 2007, 21,29–32.)

Ohjaustilanteessa tulee olla hyvät olosuhteet; rauhallinen tila, riittävästi aikaa ja tarvittava välineistö kuten esittelymateriaalia tai ohjausvideoita. (Terveysportti 2014.) Ohjaustilanteessa saadusta tiedosta 40–80 % tiedosta unohtuu heti ja lähes puolet muistetusta tiedosta muistetaan väärin tai on ymmärretty väärin. (Pihlainen 2019.) Asiakkaat muistavat arviolta 75 % siitä mitä näkevät ja 10 % siitä mitä kuulevat. Kun taas siitä mitä on käyty läpi sekä näkö- että kuuloaistia käyttämällä asiakkaat muistavat 90 % ohjauksesta. (Kyngäs ym. 2007, 34,73.) On hoitajan vastuulla antaa tietoa asukkaalle ja omaisille sopivimmalla tavalla, jotta he ymmärtävät oleelliset asiat. (Pihlainen 2019.)

Laadukkaan oppaan kriteerit on määritelty seuraavasti: Hyvässä painetussa ohjeessa tulee ilmi heti kohderyhmä ja ohjeen tarkoitus. Kielen tulee olla selkeää ja sanojen tuttuja. Yhteydenotosta ja lisätietojen saamisesta tulee olla myös tietoa saatavilla. Painetun ohjeen ymmärrettävyyttä lisätään

esimerkiksi kuvilla ja kaavioilla. Kuvien avulla lisätään myös mielenkiintoa. (Kyngäs ym. 2007, 126–127.)

Opinnäytetyömme on opas Palvelukoti Koivukotiin muuttavalle asukkaalle sekä hoitajien käyttöön tarkoitettu tarkistuslista asioista, jotka käydään läpi yhdessä asukkaan kanssa. Työmme toteutettiin toiminnallisena opinnäytetyönä oppaan ja tarkistuslistan muodossa. Näihin keräsimme tietoa hoitajien kanssa käydyn keskustelun pohjalta ja kyselyllä asukkaille ja heidän omaisilleen. Saamistamme tiedoista nousi esille ohjauksen epätasalaatuisuus ja lisätiedon tarve. Koivukodin palvelukodilta oli tullut myös pyyntö oppaasta ja tarkistuslistasta ohjauksen tueksi.

2 TARKOITUS JA TAVOITE

Opinnäytetyön tarkoituksena oli tehdä opas tiedotettavista ja huomioon otettavista asioista palvelukoti Koivukotiin muuttavalle uudelle asukkaalle ja omaisille. Lisäksi tavoitteena tehdä hoitajille oppaasta tarkistuslista (Liite 4), jota hoitajat voivat käyttää ohjatessaan muuttavaa asukasta.

Tavoitteena oli saada hoitajille yhtenevä ja tasalaatuinen ohjauskäytäntö muuttavan asukkaan ohjaamiseen, helpottaa hoitajien työtä sekä asukkaan ja omaisen toimintaa muuttuvassa tilanteessa.

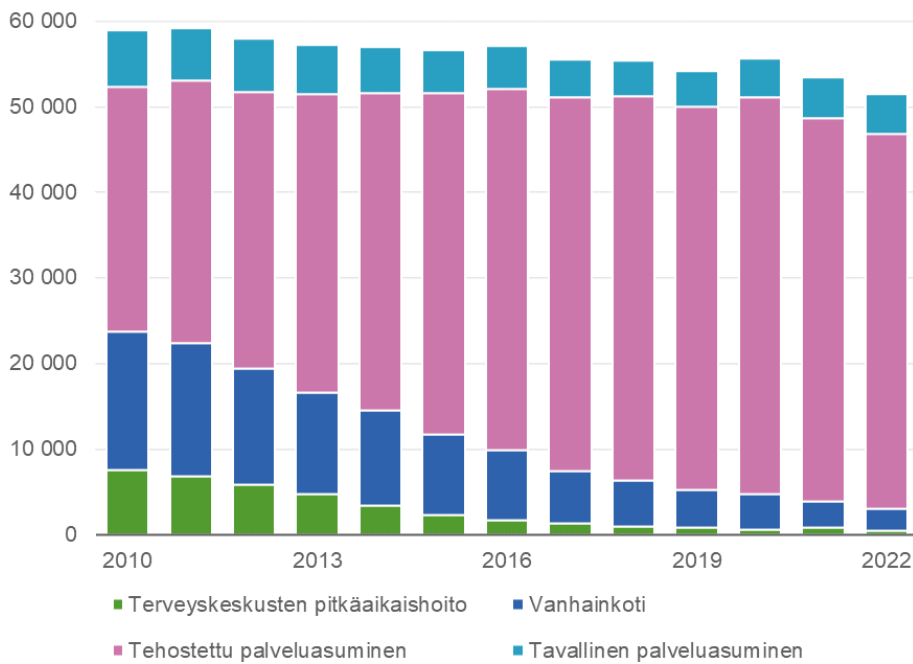
3 IKÄÄNTYNEIDEN ASUMISPALVELUT

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto (Valvira) on sosiaalihuollon valtakunnallinen ohjaus- ja valvontaviranomainen. Se ohjaa aluehallintovirastoja, jotta iäkkäiden palvelujen valvonta ja ohjaus olisi tasavertaista koko Suomessa. Suomessa ikääntyneiden asumispalveluiden lainsäädännön valmistelusta ja yleisestä ohjauksesta vastaa sosiaali- ja terveysministeriö (STM). Asumispalvelut ovat sosiaalihuoltolain mukaisia sosiaalipalveluja ja niiden järjestämisestä vastaa hyvinvointialue. Hyvinvointialueen tehtävänä on valvoa itse tuottamia ja ostamia palveluja sekä kaikkien yksityisen sosiaalihuollon palveluntuottajien toimintaa alueellaan. (STM 2023 a.)

Suurin osa ikääntyneistä haluaa asua kotona ja se pyritään järjestämään mahdollisimman pitkään. Kotona pärjäämiselle keskeisiä asioita ovat liikuntakyky, lähipalveluiden saatavuus ja asunnon sopivuus, lisäksi asioiden ennakointi ja muutoksiin varautuminen ajoissa. Asunnon muutostöihin on tarvittaessa saatavilla tukea. Henkilöille, jotka erityisestä syystä tarvitsevat apua tai eivät enää pärjää yksin turvallisesti kotona, järjestetään asumispalveluja sosiaalihuoltolain nojalla. Päivitetysssä sosiaalihuoltolaissa asumispalveluja ovat nykyään tilapäinen ja tuettu asuminen, yhteisöllinen asuminen sekä ympärivuorokautinen palveluasuminen. Asumispalveluja järjestettäessä otetaan huomioon asiakkaan yksilöllisen tarpeen mukaan mm. kuntoutus ja terveydenhuollon palvelut. Yhteisöllisen asumisen ja ympärivuorokautisen palveluasumisen järjestämisellä samassa rakennuskonaisuudessa, pyritään vähentämään palvelutarpeen muutoksesta johtuvia muuttoja asunnosta toiseen. Jos asiakkaan etu vaatii palvelujen tehostamista, pyritään asuminen järjestämään kuitenkin samassa asuinympäristössä. (Kuntaliitto 2020; STM 2022.)

THL on tuottanut sosiaalihuollon laitos- ja asumispalvelu tilastoraportin 29/2023, jossa on tarkasteltu säännöllisen kotihoidon, tavallisen palveluasumisen, tehostetun palveluasumisen, vanhainkotihoito ja terveyskeskusten vuodeosastojen pitkäaikaishoitoa saavien asiakkaiden saamia palveluja. Ikääntyneiden laitos ja -asumispalvelu asiakas määrät ovat vähentyneet hieman edellisen kymmenen vuoden aikana. Tämä selittyy mielestämme sillä, että vaikka ikääntyvän väestön määrä on kasvanut, on kuitenkin kotiin tuotavien palvelujen kehittämiseen panostettu mm. kotihoito, kotisairaanhoido ja kotisairaala. Raportista sivun 4 taulukko 1 käy ilmi, kuinka yli 75 vuotta täyttäneiden asiakkaiden palvelujen rakenne 2000–2022 on kääntynyt painottumaan säännöllisen kotihoidon ja tehostetun palveluasumisen piiriin.

Vuoden 2022 lopussa tehostetussa palveluasumisessa oli ikääntyneiden määrä 43 800, joista yli puolet asui yksityisen palveluntuottajan yksikössä. Sosiaalihuollon iäkkäiden ympärivuorokautisten palvelujen asiakkaiden keski-ikä oli 84 vuotta. Ikääntyneiden palveluasumisen piirissä on jonkin verran myös alle 65-vuotiaita asiakkaita, mm. vammaisia tai päihteiden takia dementoituneita. (THL 2023 a.)

KUVIO 1. Ikääntyneiden laitos- ja asumispalvelujen asiakkaat yhteensä vuosien 2010–2022 lopussa. (THL 2023 a.)

3.1 Toimintaa ohjaavat lait

Vanhuspalveluja ohjataan useilla eri laeilla ja asetuksilla kuten:

- Vanhuspalvelulaki eli laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveysterveystoimista
- Sosiaalihuoltolaki
- Terveysterveystoimintalaki
- Laki potilaan asemasta ja oikeuksista
- Laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista
- Laki omaishoidon tuesta
- Perhehoitolaki

- Laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista
- Laki sekä asetus vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista

Palveluja ohjaavia suosituksia: laatusuositus hyvän ikääntymisen turvaamiseksi ja palvelujen parantamiseksi 2020–2023: Tavoitteena ikäystävällinen Suomi, palliatiivisen hoidon ja saattohoidon kansallinen laatusuositus. (THL 2023 b.)

Ympäri vuorokautisen palveluasumisen toimintaa ohjaa vanhustalolaki, joka velvoittaa kuntaa ja hyvinvointialuetta huolehtimaan ikääntyvän väestön hyvinvoinnista, terveyden ja toimintakyvyn ja itsenäisen suoriutumisen tukemisesta, sekä sosiaali- ja terveyspalvelujen turvaamisesta hyvinvointialueella. (Vanhustalolaki 980/2012, 2:1 §.) Lain tarkoituksena on tukea ikääntyneiden hyvinvointia, terveyttä, toimintakykyä ja itsenäistä suoriutumista sekä osallistua ja vaikuttaa omien sosiaali- ja terveyspalvelujen sisältöön ja järjestämiseen. (Vanhustalolaki 980/2012, 1.1–4 §.) Laki velvoittaa myös tekemään selvityksen palveluntarpeesta ja vastaamaan siihen. (Vanhustalolaki 980/2012, 15 §.) Hyvinvointialueella on velvollisuus vuosittain arvioida palvelun laatua ja riittävyyttä. Vanhustalolain on määritelty palvelun laadun varmistamiseksi mm. johtamista, toimintaa, hoitajamitoitusta ja omavalvontaa koskevat säännökset. (Vanhustalolaki 980/2012, 20–24 §.)

Vanhustalolakia on uudistettu 1.1.2023. Sen muutoksista ehkä vaikuttavin oli laadun seurannan vahvistaminen ikääntyneiden palveluissa. Jatkossa THL toteuttaa valtakunnallisen asiakaskyselyn joka toinen vuosi (Valtioneuvosto 2022). Toinen suuri muutos on korvata iäkkäiden sosiaalihuollon pitkäaikainen laitoshoidon tulevaisuudessa ympärivuorokautisena palveluasumisena. Muutos toteutettaisiin vuoden 2027 loppuun mennessä. Ympäri vuorokautinen palveluasuminen mahdollistaa paremmin asiakkaan itsemääräämisoikeutta ja vastaa asiakkaiden yksilöllisiin tarpeisiin. Pitkäaikaisesta laitoshoidosta voitaisiin järjestää terveyskeskuksen vuodeosastolla, mikäli lääketieteelliset tai potilasturvallisuuteen liittyvät perusteet täyttyvät. Muutoksilla vanhustalolakiin kannustetaan lisäämään ikääntyneiden hyvinvointia edistäviä palveluita kokoavasti ikääntyneiden neuvolatoimintana ja osana asiakas- ja palveluohjausta, kuten usealla hyvinvointialueella jo toimitaankin. (Valtioneuvosto 2022.)

3.2 Tehostettu palveluasuminen

Tehostettu palveluasuminen tarkoittaa asumista palvelukodissa, jossa tarjotaan ympärivuorokautinen hoito ja huolenpito. Tehostettua palveluasumista järjestetään asiakkaille, jotka eivät enää selviydy kotonaan turvallisesti kotiin annettavien palveluiden ja tukitoimien turvin esimerkiksi muistisairauden vuoksi. Asiakkaat hyötyvät tehostetun palveluasumisen yhteisöllisyydestä. (Pohde a.) Palveluasuminen sisältää asiakkaan yksilöllisen tarpeen mukaisen toimintakykyä ylläpitävää ja edistävää toimintaa, vaatehuollon, siivouksen, ateriat ja sosiaalista kanssakäymistä tukevan toiminnan. Palveluasumisyksikössä asiakkaan yksityisyyttä kunnioitetaan ja hänen osallisuuttaan tuetaan. Asiakas saa tarpeen mukaan kuntoutusta sekä muita tarvitsemiaan terveydenhuollon palveluita. Ympärivuorokautista palveluasumista järjestetään tarpeen mukaan pitkäaikaisesti tai lyhytaikaisesti. Lyhytaikainen palveluasuminen voi olla tilapäistä tai toistua säännöllisinä jaksoina. (Sosiaalihuoltolaki 1301/2014, 21 c §.)

Palveluasumisessa asiakkaalla voi olla oma huone tai asunto, johon asiakas voi tuoda omia huonekaluja sekä tavaroitaan mukanaan. Palvelutalossa on myös yhteiskäytössä olevia tiloja sekä kaikille yhteisesti järjestettyä toimintaa. Hyvinvointialue voi toteuttaa palveluasumisen omana palveluna, palvelusetelillä tai hankkia ostopalveluna yksityiseltä palveluntuottajalta. (Terveyskylä 2023.) Pitkäaikaista hoitoa ja huolenpitoa tarjoavat sosiaali- ja terveystyöpalvelut on toteutettava niin, että ikääntynyt asiakas kokee elämänsä turvalliseksi, merkitykselliseksi ja arvokkaaksi. Lisäksi hän voi ylläpitää sosiaalista vuorovaikutusta sekä osallistua mielekkääseen, hyvinvointia, terveyttä ja toimintakykyä edistävään ja ylläpitävään toimintaan. Myös iäkkäille avio- ja avopuolisoille on järjestettävä mahdollisuus asua yhdessä. (Sosiaalihuoltolaki 1301/2014, 30 §.)

Palvelukoti Koivukoti on Merijärvellä Pohjois-pohjanmaan hyvinvointialueella (Pohde) 20 paikkainen tehostetun palveluasumisen yksikkö ikääntyneille, jossa on lisäksi yksi paikka tilapäiselle hoitajaksolle tulevalle ikääntyneelle. Tilapäisen hoidon jaksot ovat yleensä viikon kestäviä tukijaksoja, jolloin asukkaan vointia ja selviytymistä arvioidaan, tällöin myös mahdollinen omaishoitaja saa lainvelvoittaman loman itselleen (Pohde 2023, 12). Koivukodissa hoitotyössä työskentelee esihenkilön lisäksi sairaanhoitaja, lähihoitaja ja hoiva-avustaja. Lisäksi yksikössä on säännöllisesti opiskelijoita mm. suorittamassa käytännön harjoitteluita tai oppisopimusopiskelijana. Merijärvellä otettiin käyttöön uusi palvelukoti Koivukoti, jonne palvelukeskus Salmenrannan asukkaat siirtyivät uusiin tiloihin joulukuussa 2023.

3.3 Palvelutarpeenarviointi

Hyvinvointialueen on viipymättä suoritettava palvelutarpeenarviointi, kun toimintakyvyn arvioinnista on tehty ilmoitus, tai asiakas on tehnyt hakemuksen toimintakykyä tukeviin palveluihin. Toimintakykyä arvioitaessa on selvitettävä, miltä osin asiakas pystyy suoriutumaan päivittäisistä toiminnoista kotonaan ja missä asioissa tarvitsee tukea tai apua. Palvelutarpeenarvioinnissa on otettava huomioon asiakkaan fyysinen, kognitiivinen, psyykinen ja sosiaalinen toimintakyky sekä ympäristön esteettömyys, asumisen turvallisuus ja lähipalvelujen saatavuuteen vaikuttavat asiat. (Sosiaalihuoltolaki 980/2012, 15 §.)

Asiakasturvallisuuden toteutuminen ja laadukkaat palvelut edellyttävät yksilöllistä arviota ikäihmisen palvelun tarpeesta. Vanhuspalvelulakiin on lisätty säädös palvelutarpeen selvittämisestä ja kansallisesti yhtenäisestä RAI-arviointivälineistöstä. RAI-arviointijärjestelmä on otettu käyttöön kaikissa kunnissa siirtymäajan päättyessä 1.4.2023. Velvoite koskee myös yksityisiä palveluntuottajia, joilta hyvinvointialue ostaa iäkkäiden henkilöiden palveluja. (Vanhuspalvelulaki 565/2020, 15 §.) Kun asiakas saa hyvinvointialueen järjestämiä palveluja on RAI-arviointivälineistöä käytettävä asiakkaan toimintakyvyn arvioinnissa säännöllisin väliajoin, tai jos hänen olosuhteissaan tapahtuu olennaisia muutoksia. RAI-arviointivälineistö kuuluu luotettaviin toimintakyvyn arviointivälineisiin. THL vastaa siitä, että hyvinvointialueilla on maksutta käytettävissä RAI-arviointivälineistö ja saata-villa koulutusta sen käyttöön. (Sosiaalihuoltolaki 980/2012, 15a §.)

3.4 Palveluasumisen kriteerit

Hyvinvointialueen on toteutettava ikääntyneen arvokasta elämää tukeva pitkäaikainen hoito ja huolenpito ensisijaisesti kotiin annettavilla ja muilla sosiaali- ja terveydenhuollon avopalveluilla. Hyvinvointialue voi vastata iäkkään henkilön palveluntarpeeseen pitkäaikaisella laitoshoidolla vain, jos siihen on lääketieteelliset perusteet tai turvallisuuteen liittyvät perusteet olemassa. (Vanhuspalvelulaki 980/2012, 5 §.)

Kun ikääntyneen kotiin tuotavat kotihoidon palvelut eivät ole enää riittävät ja kotona asuminen ei ole turvallista, voidaan hakea palveluasumisen piiriin. Kotona pärjäämättömyyteen voi vaikuttaa muistin heikkous, fyysisen toimintakyvyn lasku tai kodin esteellisyys. Kotihoidon työntekijöiden ja

palvelujen piirissä olevan ikääntyneen asiakkaan sekä hänen omaistensa kanssa on tärkeä keskustella kotona selviytymisestä. Huoli voi syntyä erilaisista kotona syntyneistä vaaratilanteista kuten kaatuminen, eksyminen tai lieden ja tulisijojen käyttämisestä syntyvä tulipalon uhka. Palveluasumisen piiriin haetaan ottamalla yhteys hyvinvointialueen sosiaalitoimeen. Toimintakyvyn alenemisesta on olemassa tietyt määritellyt kriteerit, joiden täytyttyä hyvinvointialueen järjestämään palveluasumisyksikköön pääsee. Ikääntyneelle tehdään palvelutarpeen arviointi ja asumispaikat osoitetaan tarvitseville kiireellisyys järjestyksessä. Oman hyvinvointialueen hoivapaikkaa tarvitsevilla jonotusaika voi lain mukaan olla enintään kolme kuukautta. (Terveyskylä 2023.)

Pohteella SAS-/SAP-työryhmä on moniammatillinen työryhmä, johon voi kuulua esimerkiksi lääkäreitä, sosiaalityöntekijöitä, palvelusta vastaavia esihenkilöitä ja henkilöstöä. Työryhmässä arvioidaan ja käsitellään esimerkiksi ikääntyneen palveluasumishakemuksia. Työryhmä selvittää ja arvioi asiakkaan kokonaistilanteen, tarvittavat palvelut ja määrittelee asiakkaalle parhaiten soveltuvan hoitopaikan sekä siihen liittyvät palvelut. (Pohde b.) Päätös hoitopaikkaan siirtymisestä tehdään lopulta kunnan sosiaalitoimessa. SAP on lyhenne sanoista Selvitä, Arvioi ja Palveluohjaa ja SAS sanoista Selvitä, Arvioi ja Sijoita (Terveyskylä 2023). Koivukodin yksikköön saapuneet asumispalveluhakemukset käsittelee moniammatillinen työryhmä (SAS). Asumispalvelupaikan saamisen edellytyksenä on, että kaikki kotiin annettavat palvelut ovat arvioitu, kokeiltu ja käytetty. (Pohde c.)

3.5 Palveluasumisen maksut

Palveluasumisesta maksetaan vuokraa sopimuksen mukaan ja saatavista palveluista maksetaan asiakasmaksuja. Hyvinvointialue voi itse järjestää palveluasumisen, antaa asiakkaalle palvelusetelin tai ostaa palvelut järjestöiltä tai yksityisiltä palvelunjärjestäjiltä. Jos asiakas hakeutuu palveluasumiseen hyvinvointialueen kautta ja ostaa asumispalvelut yksityiseltä, hän saa hyvinvointialueelta palvelusetelin, joka kattaa osan palvelumaksusta. (Terveyskylä 2023.) Pitkäaikaisen palveluasumisen hinta on 85 % nettotuloista. Tuloista on vähennetty lääkekustannukset sekä palveluasumisesta aiheutuvat asumiskustannukset. Vuonna 2023 pitkäaikaisen laitoshoidon asiakkaalle on jäätävä vähintään 112 euroa kuukaudessa. (STM 2023 b.) Asiakkaan omaan käyttöön jäävä käytövara vaihtelee tulojen mukaan (Terveyskylä 2023). 1.1.2023 tehdyllä vanhuspalvelulain uudistuksella muutetaan sosiaalihuoltolakia sekä asiakasmaksulakia ja yksityisistä sosiaalipalveluista annettua lakia. Asiakasmaksulaissa muuttuu teknisen yhteensovittamisen lisäksi pitkäaikaisen tehostetun palveluasumisen, perhehoidon ja laitoshoidon maksujen enimmäissumman määräytyminen

avo- tai avioliitossa eläneillä asiakkaila. Muutoksella pyritään turvaamaan, ettei puolisojen yhteisten kuukausitulojen perusteella määräytyvä maksu muodostu asiakkaalle suuremmaksi kuin se olisi asiakkaan omista kuukausituloista laskettuna. (Valtioneuvosto 2022.)

Palvelutalossa asuva voi hakea vuokraan Kelan eläkkeensaajan asumistukea. Tuki lasketaan bruttotulojen mukaan. Tuen määrään ja saamiseen vaikuttaa myös asukkaan omaisuus. Kelan eläkkeensaajan hoitotukeen eivät vaikuta hakijan tulot. (Terveyskylä 2023.) Eläkkeensaajan asumistuen määrä on 85 % huomioon otettavista asumismenoista, joista on vähennetty perusomavastuu; 681,39e/v eli 56,78e/kk ja tulojen mukaan määräytyvä lisäomavastuu 41,3 % tulojen osasta, joka ylittää tulorajan. Tuloraja yksin asuvalle vuonna 2023 on 10280e. Jos tulot jäävät alle tulorajan, lisäomavastuuta ei tule. (Kela a 2024.) Hoitotukeen voi olla oikeutettu, jos on kokonaan eläkkeellä, on lääkärin toteama vamma tai sairaus, jonka vuoksi toimintakyky on heikentynyt vähintään vuoden ajan tai tarvitset sen takia apua esimerkiksi peseytymisessä, pukeutumisessa ja kommunikoinnissa tai ohjausta ja valvontaa. Hoitotukea on kolmea eri tasoa: perushoitotuki, korotettu hoitotuki ja ylin hoitotuki, riippuen tarvitseman avun, ohjauksen ja valvonnan määrästä. Hoitotuen tavoitteena on helpottaa vammaisen tai pitkäaikaisesti sairaan jokapäiväistä elämää, toimintakykyä, kuntoutusta ja hoitoa. (Kela b 2023.) Hoitotukihakemusta varten tarvitaan lääkärin b- tai c-lausunto (Kela c 2024).

4 POTILASOHJAUS

Toimivan palveluprosessin luomiseen tarvitaan potilasohjausta. Terveysportin mukaan potilaat eivät saa itse riittävästi hoitoonsa liittyvää tietoa. (Terveysportti 2014.) Asiakkaan ja hoitajan fyysiset, psyykkiset, sosiaaliset ja muut ympäristön taustatekijät vaikuttavat yksilölliseen ohjaukseen. Ikään-tyneen asiakkaan ohjaamiseen voi vaikuttaa asiakkaan sairaudet tai fyysiset rajoitteet, kuten muistisairaus, kuulo tai näkökyky tai läheisen osallistuminen ohjaukseen. Myös hoitajan omalla motivaatiolla ja asenteella on merkitystä onnistuneen ohjauksen luomiseen. Asiakkaat toivovat hoitajalta aloitteellisuutta ja herkkyyttä tiedon ja ohjeiden antamisen, koska tiedon puute vaikuttaa heidän ratkaisuihinsa ja päätöksiinsä. (Kyngäs ym. 2007, 21,29–32.)

Lipposen väitöskirjan mukaan onnistuneen potilasohjauksen loi hoitohenkilöstön ohjausvalmiudet, olosuhteet sekä ohjauksen toteuttaminen. Ohjaustilanteessa hyvät olosuhteet; rauhallinen tila, riittävästi aikaa ja tarvittavaa välineistöä kuten esittelymateriaalia tai ohjausvideoita. (Terveysportti 2014.) Ohjaus on tiedon, taidon ja selviytymisen yhteistä rakentamista, jossa ohjaaja ja ohjattava kohtaavat vuoropuhelussa tasavertaisina. Hyvä ohjaus auttaa uutta asiakasta motivoitumaan ja sitoutumaan. Ohjaustilanteessa saadusta tiedosta 40–80 % tiedosta unohtuu heti ja lähes puolet muistetusta tiedosta muistetaan väärin tai on ymmärretty väärin. (Pihlainen 2019.) Asiakkaat muistavat arviolta 75 % siitä mitä näkevät ja 10 % siitä mitä kuulevat. Kun taas siitä mitä on käyty läpi sekä näkö- että kuuloaistia käyttämällä asiakkaat muistavat 90 % ohjauksesta. Ihmisillä on erilaisia tapoja omaksua uutta tietoa, joten suositellaan käytettäväksi erilaisia ohjausmenetelmiä. Lopuksi vielä keskeisten asioiden kertaus on tärkeää, koska ihminen kykenee vastaanottamaan vain rajallisen määrän tietoa. Kirjallista tietoa käytetään ohjauskeskustelun tueksi. (Kyngäs ym. 2007, 34,73.) Onnistuneeseen ohjaustilanteeseen vaikuttaa sosiaalinen tuki, tieto, suunnitelmallinen eteneminen ja erilaisten menetelmien yhdistäminen (suullinen, kirjallinen tieto, kokemukset). On hoitajan vastuulla antaa tietoa asukkaalle ja omaiselle sopivimmalla tavalla, jotta he ymmärtävät oleelliset asiat. (Pihlainen 2019.)

5 LAADUKAS OPAS

Hyvässä painetussa ohjeessa tulee ilmi kohderyhmä ja ohjeen tarkoitus. Asian sisältö tulisi esittää vain pääkohdittain, jottei tietoa olisi liikaa. Ymmärrettävässä painetussa ohjeessa teksti on selkeää, riittävän isoa sekä selvästi jaoteltu. Tekstistä saa ensisilmäyksellä käsityksen käsitellystä aiheesta. Tekstin tulee olla perussanastoa ja selvästi kirjoitettu. Sanojen ja lauseiden tulisi olla myös melko lyhyitä ja aktiivimuodossa. Yhteydenotosta ja lisätietojen saamisesta on myös hyvä olla tietoa. Painetun ohjeen ymmärrettävyyttä lisätään kuvilla, kuviolla, kaavioilla ja taulukoilla, joiden avulla lisätään mielenkiintoa. (Kyngäs ym. 2007, 126–127.)

Joskus ohje voi koskea myös kaikille jo tuttua asiaa ja tällöin olisi hyvä tehdä lyhyt pikaohje pitkän yksityiskohtaisen ohjeen sijaan. Kun ohje on valmis, olisi se hyvä testata tulevilla käyttäjällä ja pyytää häneltä palautetta ohjeesta. Ohjetta on hyvä päivittää tiedon muuttuessa ja ohjeessa tulisi ilmetä mikä asia on muuttunut. Ohjeita tehdään, jotta kaikki työntekijät toimisivat samalla tavalla ja ohjaussisältö olisi yhtenäinen. (Sarkkinen 2021.)

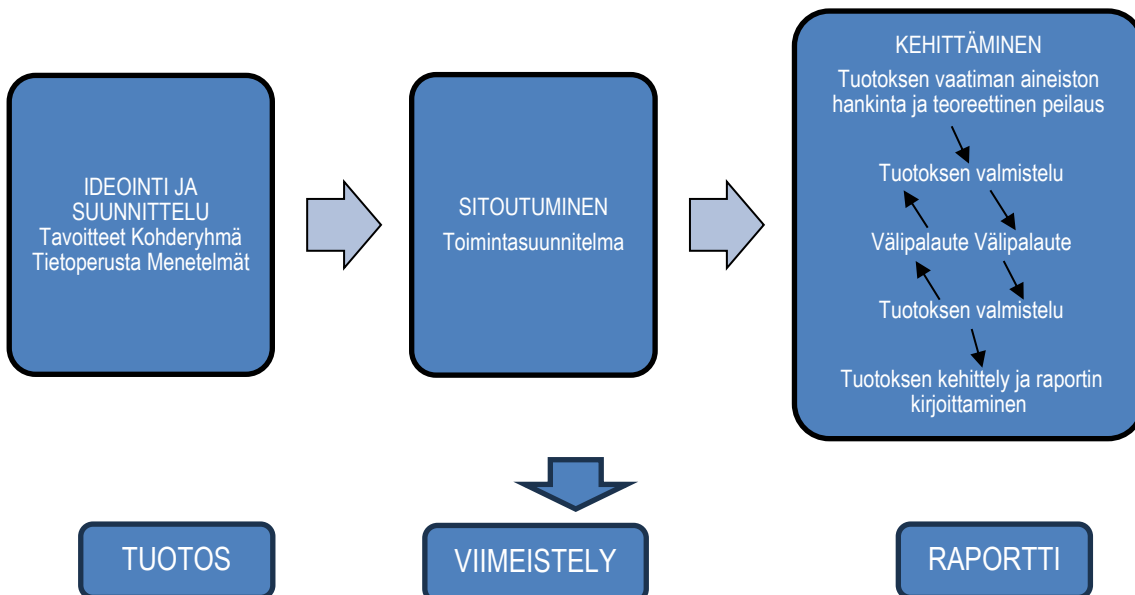
Ohjeen tulisi olla saatavilla silloin kuin sitä tarvitsee ja kaikkien käytössä olevien ohjeiden olisi hyvä sijaita samassa paikassa, jotta sen löytää helposti, kun ohjetta tarvitaan; oli säilytyspaikka sitten kansio tai jokin sähköinen tiedosta. (Sarkkinen 2021.)

6 TYÖMENETELMÄT

6.1 Toiminnallinen opinnäytetyö

Toiminnallisessa opinnäytetyössä pyritään palvelun tai toiminnan kehittämiseen. Siinä itse tutkimus ei kuitenkaan määrittele kehittämistä, mutta ajattelu ja käytännön menetelmät tukevat ammatillista kehittämistä. Toiminnallisessa opinnäytetyössä kirjoitimme itse kehittämistyön tuotoksen lisäksi toteuttamisprosessin auki tietoperustaan nojaten. Perustelut tuotoksen ratkaisuihin keräsimme ammatillisesta lähdekirjallisuudesta, aiemmista tutkimuksista sekä kyselyistä saaduista tuloksista. Suuressa osassa oli myös itse kerätty aineistoa toimeksiantajan kanssa sovitulla keinoilla ja tuotoksen kehittämiseen soveltuvalla tavalla. (Kostamo ym. 2002, 12.)

Toiminnallinen opinnäytetyö eroaa muista opinnäytetöiden kehittämistöistä siinä mielessä, että sen kehittämistavoitteena on ammatillinen tuotos, joka palvelee kohderyhmää tai toimintaympäristön arjen käytäntöä. Raportti kertoo perustellen tehtyjä valintoja sekä ratkaisuja, joita on käytetty toiminnallisen opinnäytetyön tuotoksen tekemiseen. Lopullinen tuotos meillä on opas muuttavalle asukkaalle sekä tarkistuslista hoitajille. Loppuraportti voidaan toteuttaa monin eri tavoin riippuen oppilaitoksessa olevista käytänteistä. (Kostamo ym. 2022, 11.)

KUVIO 2. Toiminnallinen opinnäytetyö (Kostamo ym. 2022,12)

Toiminnallisessa opinnäytetyössä voidaan käyttää erilaisia kehittämistyön menetelmiä kuten faktatai tulkinnallisen näkökulman aineistoja tietoperustan ja ratkaisujen tueksi. Tulkinnallisen näkökulman aineistot voivat olla asiantuntijoiden ja toimeksiantajan edustajien haastatteluja tai dokumentteja sekä työpaikalla toimivien ihmisten kokemuksiin ja käsityksiin liittyvää kerättyä aineistoa. Faktanäkökulman aineistoja ovat jo aiemmin olemassa olevat aineistot kuten asiakirjat, dokumentit ja aiemmat tutkimukset. Myös lait, asetukset ja säädökset vaikuttavat toimintaa sääteleviin aineistoihin. (Kostamo ym. 2022, 30–31.)

6.2 Oppaan suunnittelu ja toteutus

Opinnäytetyö tehtiin yhteistyössä Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen (Pohde) Merijärven palvelukoti Koivukodin kanssa. Aloitimme oppaan tekemisen toteuttamalla kyselyn (liite 2) Koivukodin palvelukodin nykyisille asukkaille ja heidän omaisilleen. Kyselyssä kartoitettiin sitä, miten he olivat kokeneet muuttoon liittyvän ohjaamisen ja mitä tietoa he olisivat kaivanneet lisää. Kyselyn toteutuksesta teimme saatekirjeen (liite1), joka jaettiin omaisille ja asukkaille, sekä tiedoksi henkilökunnalle. Kyselyyn osallistuminen oli vapaaehtoista ja siihen osallistumisen pystyi keskeyttämään milloin vain ilman seuraamuksia. Kyselyyn vastaamista pidettiin suostumuksena opinnäytetyöhön osallistumiseen. Kysely oli luonteeltaan empiirinen tutkimus, joka perustui ihmisen omiin kokemuksiin, kysely oli laadullinen tutkimus. Haastattelumalli oli puolistrukturoitu, kysymykset olivat valmiina ja samat kaikille. Kyselyn toteutimme joulutammikuussa 2023–2024. Sähköinen linkki kyselyyn jaettiin omaisille ja asukkaille saatekirjeen mukana, sekä halutessaan sähköisesti. Asukkaille ja omaisille annettiin myös mahdollisuus täyttää kysely Koivukodissa tabletilla. Tarvittaessa kyselyn täyttämiseen sai apua myös hoitajilta. Pyrimme, että asukas tai omainen täytti kyselyn itse, jotta hoitajan läsnäolo ei vaikuta vastauksiin ja kyselyn luotettavuus ja yksityisyys säilyvät. Kyselyyn vastattiin anonyymisti.

Kyselyssä oli sekä määrällisiä, että laadullisia kysymyksiä. Laadulliset kysymykset analysoimme käyttäen induktiivista sisällönanalyysia ja määrälliset kysymykset analysointiin Webropol-ohjelman omaa analysointityökalua käyttäen.

Kyselyä tehdessä otimme huomioon

- Mihin kysymyksiin halutaan vastauksia
- Millä kysymyksillä niihin saadaan vastaukset

- Mitkä asiat vaikuttavat (sukupuoli, potilas vai omainen, ikä, ammatti, koulutus, siviilisäätö, perheen koko)
- Monivalintakysymykset: kyllä/ei/en osaa sanoa
- Avoimet kysymykset: muotoiltiin niin, että vastauksen piti olla kuvaava ja laaja, jotta niistä voi tehdä analyysin. Tähän ei saanut vastata kyllä/ei.

Tämän opinnäytetyön tekijöistä osa on myös työskennellyt kyseisessä palvelukodissa lähihoitajina, joten myös heidän kokemuksiaan työyksikössä peilattiin työhön. Lisäksi hyödynsimme Koivukodin palvelukodin hoitajien näkemyksiä heidän omasta ohjausosaamisestaan ja ohjaamiseen liittyvistä kehittämiskohteista. Opinnäytetyön tietoperustan kirjoittamiseen käytimme eri lähteaineistoja internetistä sekä painettuja lähteitä ja tutkimuksia, joita asiasta oli aiemmin tehty. Hakusanoina käytimme mm. palveluasuminen, ikääntyneet, uusi asukas, sopeutuminen, elämänmuutos, muuttaminen ja kirjallinen opas.

Suurin osa kyselyyn vastanneista oli asukkaan omainen. Asukkaille ja omaisille toteutetun kyselyn perusteella ohjausta ja tietoa kaivattiin erityisesti mitä kaikkea omaa tuodaan mukana esim. lakanat ja hygieniatuotteet, vierailuajat tai miten toimitaan eri tilanteissa kuten lääkäri- ja hammashuollon käynnit. Lisäksi olisi haluttu enemmän tietoa muuttoajankohdasta, tukiasioista sekä aktiivisempaa yhteydenpitoa omaisten kanssa asukkaan kuulumisiin liittyen. Kyselyn perusteella ohjaus ja tiedonsaanti on ollut vaihtelevaa. Vain kolmasosa vastaajista koki saaneen ohjausta asukkaan käytännön asioiden järjestämiseen, kuten postin kääntö, laskujen tai asukkaan asioiden hoitamisesta. Kysely osoitti, että hoitajien ohjausmenetelmiä olisi tarpeen yhtenäistää, jotta uudet asukkaat ja omaiset saisivat tasalaatuista opastusta muuttoon liittyviin asioihin.

Hoitajien kanssa käydyssä keskustelussa nousi esille erityisesti se, että käytännön asioihin tarvittaisiin selkeyttä ja uuden asukkaan muuttoa varten tarvittaisiin esimerkiksi jonkinlaista lomaketta, josta voisi tarkistaa, että kaikki asiat tulevat hoidettua. Hyödynsimme keskustelun tuloksia, että kyselyistä saatuja vastauksia uuden asukkaan oppaan sisällön tuottamisessa. Oppaaseen koottiin tiivistetysti muuttoon ja asumisyksikköön liittyvät asiat, kuten tiedot yksiköstä ja sen päivärytmi, tiedot terveyspalvelujen järjestämisestä sekä järjestettävästä viriketoiminnasta.

Opas toteutettiin A5-kokoiseksi tulostettavaksi vihkoksi. Lisäksi päätimme toteuttaa henkilökunnan käyttöön tarkoitetun tarkistuslistan, jossa on kootusti uuden asukkaan kanssa läpikäytävät asiat (liite 4).

6.3 Työnjako ja aikataulusuunnitelma

Eila ja Päivi olivat yhteydessä Koivukodin palvelukotiin opinnäytetyön aiheen valinnasta ja tarpeellisuudesta, oppaan suunnitteluun ja toteutukseen liittyvistä asioista kuten sopimus, lupa-asiat ja niiden selvittely toimipaikan, koulun ja Pohteen kanssa, kun heillä oli työsuhte Koivukotiin. Lupa-hakemukset täytimme yhdessä ja työstimme kyselyn. Nina puolestaan esitteli ideapaperin oppari-työpajassa. Yhteistyönä kirjoitimme opinnäytetyön suunnitelman, suunnittelimme oppaan ja tarkistuslistan kokonaisuuden. Eila piti yhteyttä ja selvitti yhteistyökumppaneiden (srk, spr, hyvinvointikoordinaattori, parturi, jalkahoitaja) tarjoamia palveluita ja yhteystietoja oppaaseen, kävi ottamassa kuvia opasta varten sekä pyysi käyttöoikeudet kuvissa esiintyviltä asukkailta sekä heidän omaisiltaan. Päivi selvitti ja varmisti Koivukodilla henkilökunnalta oppaan sisältämien tietojen paikkaansa pitävyydet, jotka vastuuyksikköpäällikkö lopuksi täydensi ja hyväksyi. Jokainen perehtyi opinnäytetyön aiheeseen ja kirjoitti tuotokseen. Lopputuotosta tarkasteltiin yhdessä, sekä tehtiin tarvittavia korjauksia ja muutoksia. Teimme oppaan sisältöön ja ulkoasuun myös muutoksia Koivukodin vastuuyksikköpäällikön pyynnöstä ja opettajan ehdotuksesta. Esittelimme oppaan ja tarkistuslistan yhdessä Koivukodin henkilökunnalle ja keräsimme samalla henkilökunnan arvioinnin tuotoksesta. Lopuksi työstimme yhdessä opinnäytetyönraportin.

Opinnäytetyön suunnittelu aloitettiin toukokuussa 2023. Alkuun oli jokaisen omaa mietintätöitä, ja sen jälkeen kokoonnuimme miettimään yhdessä muutaman kerran teoriaperustaosuuden kokonaisuutta, kuinka edetään suunnitelman kirjoittamisessa ja millainen kysely tehdään. Kokoonnuimme myös Teamsin välityksellä tarkastelemaan työn tilannetta muutamia kertoja. Vaihdoin ajatuksia tiheään WhatsApp-viestien ja puheluiden välityksellä. Kokoonnuimme aika ajoin myös yhteen tarkastelemaan opinnäytetyön tilannetta ja aikataulussa pysymistä. Saimme opinnäytetyön suunnitelman valmiiksi syksyllä 2023. Vuodenvaihteessa 2023–2024 teimme kyselyn Palvelukoti Koivukodin nykyisille asukkaille ja omaisille heidän kokemuksistaan muuttaessaan palveluasuntoon. Tämän jälkeen pääsimme tekemään opinnäytetyön toteutusta alkuvuodesta 2024 eli varsinaista opasta ja hoitajien tarkistuslistaa. Opasta tulostettiin muutama kappale ohjaajamme toimesta, jotta saimme

esitellä sen Koivukodin palvelukodissa. Palvelukodille annoimme oppaan ja tarkistuslistan sähköisessä muodossa, jotta he voivat sitä tulostaa myöhempiin tarpeisiinsa. Oppas esiteltiin Koivukodin henkilökunnalle 05.04.2024 ja heitä pyydettiin samalla arvioimaan opas Pemat- arviointikaavakkeen mukaan. Opinnäytetyön raportointi kirjoitettiin huhtikuussa 2024.

6.4 Arviointi

Oppaan kokoamista ja toteutusta arvioimme Potilaan koulutusmateriaalien arviointityökalu (PEMAT) avulla. PEMAT on systemaattinen tapa arvioida ja vertailla pisteytyksen avulla oppaan ymmärrettävyyttä ja toimivuutta. Pyysimme opinnäytetyön tilaajaa eli asumispalveluyksikköpäällikköä ja Koivukodin henkilökuntaa arvioimaan valmista työtä eli opasta PEMAT kirjallisten potilasohjeiden arviointi kaavakkeen avulla. (PEMAT 2020.)

Oppas otettiin hyvin vastaan Koivukodilla ja se koettiin tarpeelliseksi niin hoitajien kuin asukkaidenkin puolelta. Saimme positiivista palautetta myös muilta Koivukodin yhteistyökumppaneilta. Henkilökunta arvioi oppaan sisällöltään tarkoituksenmukaiseksi ja helposti ymmärrettäväksi. Oppaan rakenne oli arvioitu selkeäksi, otsikointi oli sisältöä kuvaava ja eteni loogisesti. Oppaan kuvat olivat selkeät ja aiheeseen liittyviä. Oppas sekä tarkistuslista sisältää selkeitä ja hyödyllisiä ohjeita, ne on kohdennettu suoraan ja niitä on helppo noudattaa. Yhden vastauslomakkeen rajasimme pois arvioinnista, koska kaikkiin kysymyksiin ei ollut vastattu. Muista arvioinneista saimme kaikista täydet pisteet.

7 POHDINTA

Opinnäytetyömme tarkoituksena oli tehdä opas (liite 3) Koivukodin palvelukotiin muuttavalle asukkaalle, sekä tarkistuslista hoitajille uuden asukkaan ohjaamiseen palvelukotiin muuttaessa. Tavoitteenamme on saada oppaan ja tarkistuslistan myötä hoitajille yhtenevä ja tasalaatuinen ohjauskäytäntö muuttavan asukkaan ohjaamiseen, helpottamaan hoitajien työtä sekä asukkaan ja omaisen toimintaa muuttuvassa tilanteessa. Halusimme oppaasta selkeän kokonaisuuden niin, että siinä olisi mahdollisimman paljon tarvittavaa tietoa tiivistetysti.

Koimme oppaan tekemisen Palvelukoti Koivukodille tärkeäksi aiheeksi, koska asukkaiden ohjaus on aiemmin ollut epätasalaatuista sekä perustunut ohjaamassa olevan hoitajan työkokemukseen ja tietoihin. Oppaan ja tarkistuslistan myötä myös ohjaamisessa muistettavat aiheet on koottu ylös helpottamaan hoitajan ohjaustilannetta. Oppaalle ja tarkistuslistalle oli ilmaistu tarve myös Koivukodin palveluesimiehen, henkilökunnan sekä yhteistyötahojen puolelta.

Oppaan tekeminen oli meille uusi ja opettavainen asia. Jouduimme pohtimaan mitä kaikkea otamme mukaan oppaaseen ja kuinka oppaasta saadaan myös visuaalisesti miellyttävä. Koivukodin henkilökunnalta sekä oppaassa olevilta yhteistyötahoilta saadun palautteen mukaan opas on tarpeellinen ja tulee varmasti tulevaisuudessa käyttöön. Oppaaseen annoimme päivitysoikeuden Koivukodin henkilökunnalle myöhempää käyttöä varten. Tietojen kerääminen oli haasteellista soteuudistuksen ja Koivukotiin muuton takia. Opinnäytetyöhön ja oppaaseen tulevat asiat olivat jo osittain vanhentuneet suunnitelman laatimisen jälkeen. Lopulta saimme kerättyä ajantasaisen tiedon oppaaseen. Jos tekisimme oppaan uudelleen, panostaisimme kyselyn tiedottamiseen enemmän, jotta vastauksia saataisiin enemmän.

LÄHTEET

Kela a 2024. Hakupäivä 22.8.2023. <https://www.kela.fi/elakkeensaajan-asumistuki-maara-ja-mak-saminen>

Kela b 2023. Hakupäivä 22.8.2023. <https://www.kela.fi/elaketta-saavan-hoitotuki>

Kela c 2024. Hakupäivä 22.8.2023. <https://www.kela.fi/elaketta-saavan-hoitotuki-nain-haet>

Kostamo, Pipsa, Airaksinen, Tiina & Vilkkä, Hanna 2022. Kirjoita itsesi asiantuntijaksi. Opas toiminnalliseen opinnäytetyöhön. Art House Oy. Helsinki. 10–12, 30–31.

Kuntaliitto 2020. Hakupäivä 13.8.2023. <https://www.kuntaliitto.fi/sosiaali-ja-terveysasiat/sosiaali-huolto/iakkaiden-palvelut/asumispalvelut-ja-laitoshoido>

Kyngäs, Helvi, Kääriäinen, Maria, Poskiparta, Marita, Johansson, Kirsi & Hirvonen, Eila 2007. Ohjaaminen hoitotyössä. Kustantaja: WSOY Oppimateriaalit Oy, Helsinki. 21,29–32,34,73,126–127.

PEMAT 2020. Haettu 29.9.2023. <https://www.ahrq.gov/health-literacy/patient-education/pemat1.html>

Pihlainen 2019. Hakupäivä 15.8.2023. https://www.ksshp.fi/Elintapamuutosryhmat-ohjaajakasikirja/Pihlainen_Vuokko_Ohjaus.pdf

Pohde a. Hakupäivä 8.8.2023. <https://pohde.fi/palvelut/ikaihminen-palveluasuminen-ja-ymparivuorokautinen-palveluasuminen/>

Pohde b. Hakupäivä 12.8.2023. <https://pohde.fi/palvelut/sas-sap-tyoryhma/>

Pohde c. Hakupäivä 9.8.2023. <https://pohde.fi/palvelut/sas-sap-tyoryhma/?area=merijarvi#area-search-title>

Pohde 2023 a. Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen omaishoidon tuen myöntämisperusteet ja palkkiot 1.1.2023 alkaen, 12. Hakupäivä 12.08.2023. https://pohde.fi/wp-content/uploads/2023/01/Pohde_omaishoidon-tuen-myontamisen-perusteet-ja-palkkiot-1.1.2023-alkaenhvaksytty_sa.pdf

Potilasohjausta vaikuttavasti 2019. Hakupäivä 13.8.2023. https://www.ksshp.fi/Elintapamuutosryhmat-ohjaajakasikirja/Pihlainen_Vuokko_Ohjaus.pdf

Sarkkinen Marja 2021. Verkkolehti Työpiste. Työterveyslaitos. Millainen on hyvä ohje? Kahdeksan vinkkiä ohjeiden tekemiseen työpaikalla. Hakupäivä 29.3.2024. <https://www.ttl.fi/tyopiste/millainen-on-hyva-ohje-kahdeksan-vinkkia-ohjeiden-tekemiseen-tyopaikalla>

Sosiaalihuoltolaki 2022. Hakupäivä 8.8.2023 <https://finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2014/20141301>

Stat 2018. Palveluasumisessa miljardien markkinat. Hakupäivä 5.9.2023. <https://www.stat.fi/tietotrendit/artikkelit/2018/palveluasumisessa-miljardien-markkinat/>

STM 2022. Hakupäivä 16.7.2023. <https://valtioneuvosto.fi/-/1271139/iakkaiden-ihmisten-kotiin-annettavat-palvelut-ja-asumispalvelut-kehittyvat-lakiuudistuksella>

STM 2023 a. Hakupäivä 13.8.2023. <https://stm.fi/asumispalvelut-asunnon-muutostyot>

STM 2023 b. Terveystuon maksut. Hakupäivä 12.8.2023. <https://stm.fi/terveydenhuollon-maksut>

Terveyskylä 2023. Hakupäivä 5.8.2023. <https://www.terveyskyla.fi/ikatalo/ik%C3%A4%C3%A4ntyneelle/koti-ja-asuminen/palveluasuminen-ja-tehostettu-palveluasuminen>

Terveysportti 2014. Hakupäivä 13.8.2023 https://terveysportti.mobi/kotisivut/uutismaailma.duodecimapi.uutisarkisto?p_arkisto=1&p_palsta=24&p_artikkeli=uux17268

THL 2023 a. Hakupäivä 13.8.2023. <https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/146666/2022%20Sosiaalihuollon%20laitos-%20ja%20asumispalvelut%20-raportti.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

THL 2023 b. Hakupäivä 8.8.2023. <https://thl.fi/fi/web/ikaantyminen/muuttuvat-vanhuspalvelut/vanhuspalvelujen-lait-ja-suositukset>

THL 2023 c. Hakupäivä 12.8.2023. <https://thl.fi/fi/web/ikaantyminen/palvelutarpeiden-arviointi-rajarjestelmalla>

Valtioneuvosto 2022. Hakupäivä 17.7.2023. <https://valtioneuvosto.fi/-/1271139/iakkaiden-ihmisten-kotiin-annettavat-palvelut-ja-asumispalvelut-kehittyvat-lakiuudistuksella>

Vanhuspalvelulaki 565/2020. Hakupäivä 21.8.2023. <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2020/20200565>

Vanhuspalvelulaki 604/2022. Hakupäivä 21.8.2023. <https://finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2012/20120980>

LIITTEET

Saatekirje kyselyyn Salmenrannan Palvelukeskuksen asukkaille	liite 1
Kysely Salmenrannan Palvelukeskuksen asukkaille	liite 2
Opas Merijärven palvelukoti Koivukotiin muuttavalle asukkaalle	liite 3
Tarkistuslista hoitajille	liite 4

OAMK

Hyvä Salmenrannan/Koivukodin asukas ja omainen

Olemme Oulun ammattikorkeakoulun sairaanhoitajaopiskelijoita Oulaisten yksiköstä ja teemme kyselyn teidän kokemuksistanne Salmenrantaan muuttaessa. Kyselystä ja sen toteutuksesta tehdään suunnitelma, tulosten analyysi ja raportti. Tuloksia on tarkoitus käyttää mukana opinnäytetyössä, jonka aiheena on tehdä opas Koivukotiin muuttavalle asukkaalle. Tutkimusluvan on myöntänyt Pohteen palvelualuejohtaja Virpi Rääpysjärvi.

Tutkimukseen osallistuminen olisi tärkeää, jotta voisimme vaikuttaa ohjaamisen laatuun uudella oppaalla. Oppaan tarkoituksena on helpottaa toimintaa muuttuvassa tilanteessa, yhtenäistää hoitajien käytänteitä, varmistaa tasalaatuinen tiedonkulku ja ohjaus. Kyselyyn vastaaminen on vapaaehtoista ja täysin anonymia, henkilö- tai muita tunnistetietoja ei tarvitse jättää. Kaikki vastaukset käsitellään luottamuksellisesti, eikä tulosten julkistamisesta voi niitä kohdentaa keneenkään henkilökohtaisesti. Toivomme vastauksissa siis avoimuutta ja rohkeutta vastata omien tuntemusten mukaan.

Kysely tehdään pienelle kohdennetulle ryhmälle, joten kattavan kuvan saamiseksi toivomme mahdollisimman monen vastaavan kyselyyn. Vastaaminen vie aikaa vain muutaman minuutin.

Kysely on avoinna 14.01.2024 saakka osoitteessa.

<https://link.webpolsurveys.com/S/BE4A03CF75BC55A9> tai QR-koodi sivun yläkulmassa.

Lisätietoja: Eila c1kyei00@students.oamk.fi, Nina c1heni00@students.oamk.fi
Päivi c1vapa00@students.oamk.fi

Kiitos osallistumisesta!

Terveisin Eila Kyllönen, Nina Heikkilä ja Päivi Valkjärvi

Kysely Salmenrannan palvelukeskuksen asukkaalle/omaiselle

1. Kuka vastaa kyselyyn?
  - asukas
  - omainen
  - asukas ja omainen yhdessä

2. Montako vuotta taloon muutosta on?
  - alle 5 vuotta
  - yli 5 vuotta

3. Kerrottiinko teille palvelutalon arvoista?
  - kyllä
  - ei
  - en osaa sanoa

4. Annettiinko teille taloon muuttaessa opasta tai ohjeistusta hoitajalta käytännön asioiden järjestämisestä?
  - kirjallinen ohje
  - suullinen ohje
  - molemmat
  - ei kumpaakaan

5. Keskusteltiinko teidän kanssanne asioiden hoitamisesta: hoidatko itse, omainen/yhteystietohenkilö vai tarvitseeko asukas edunvalvontaa?
  - kyllä
  - ei
  - en osaa sanoa

6. Neuvottiinko teitä tekemään muuttoilmoitus hoivan alkaessa ja tarvittaessa kääntämään postit asiakkaan asioita hoitavalle henkilölle? (postiasiat ei kuulu hoitajille)
  - kyllä
  - ei
  - en osaa sanoa

7. Kerrottiinko teille mitä Kelan tukia voit hakea?
  - kyllä
  - ei
  - en osaa sanoa

8. Kerrottiinko teille hoivan päättymiseen liittyvistä asioista?
mm. Saattohoito, asunnon tyhjentäminen, vuokrasopimuksen päättyminen.
  - kyllä
  - ei
  - en osaa sanoa

9. Kerrottiinko teille talon päivärytmi?
sis. Ruokailu, viriketoiminta, vierailuaika.
  - kyllä
  - ei

10. Annettiinko teille tietoa mitä tuodaan tai ei saa tuoda mukana muuttaessa?
- kyllä
  - ei
11. Annettiinko teille ohjausta lasku, posti, raha- ja lääkeasioiden hoitamiseen?
Mikäli vastasit osittain, lisää tekstikenttään mistä et saanut ohjausta.
- kyllä
  - ei
  - osittain
12. Tiedotettiin teille mahdollisuudesta saada yksikössä järjestettävistä parturin- ja jalkahoitajan palvelusta?
- kyllä
  - ei
13. Annettiinko teille ohjausta sosiaali -ja terveystalouden järjestämiseen?
Lääkäri, hammaslääkäri, psykiatri, fysioterapeutti, päivystys.
- kyllä
  - ei
14. Annettiinko teille tietoa kotilomien järjestämisestä?
- kyllä
  - Ei
15. Oliko henkilökunnalla riittävästi osaamista muuttoon liittyvien asioiden ohjaamiseen? Lisäksi voi vastata omalla tekstillä.
- kyllä
  - ei
16. Mistä asioista mielestäsi pitäisi kertoa palvelutaloon muuttavalle?
(omaa tekstiä, pakollinen)
17. Mitä tietoa olisit kaivannut lisää?
(omaa tekstiä)

MERIJÄRVEN PALVELUKOTI

KOIVUKOTI

POHJOIS-POHJANMAAN HYVINVOINTIALUE POHDE

Tervetuloa asukkaaksi Merijärvelle Koivukotiin

Tässä oppaassa kerromme arjesta ja käytännönasioista Koivukodilla, jotta muuttaminen ja sopeutuminen uuteen kotiin olisi helpompaa.

”Älkää luulkokaan. Niveleni natisevat, hiukseni harveneivat, ajatuksetkin.
Mutta yrittäkääpäs pysäyttää: minä tanssin yhä. Minä ajattelen yhä.”

Aila Meriluoto: Kimeä metsä, 2002

Arvot

KOIVUKODIN ARVOT

Arvokas elämä
Toimintakyvyn tukeminen
Yhteistyö
Turvallisuus
Luottamuksellisuus
Toimintaperiaatteet

Toimintakyvyn tukeminen

Toimintakyvyn tukeminen – kuntouttava työote, fyysinen ja psyykinen turvallisuus, turvallinen lääkehoito, henkilökunnan ammattitaito ja tekniikan hyödyntäminen.

Luottamuksellisuus syntyy vaitiolovelvollisuudesta ja rehellisyydestä. Asukas tuntee tulleensa kohdelluksi yksilönä ja tuntee olonsa turvalliseksi.

Kunnioitamme itsemääräämisoikeutta. Asukasta tuetaan ja autetaan pitämään yhteyttä omaisiin ja ystäviin.

Työntekijöiden osaamisen ja ammattitaidon tukeminen sekä kehittäminen.

Yksikön kuvaus

Koivukoti on palvelukoti Merijärvellä. Kunnan omistama Koivukodin rakennus valmistui syksyllä 2023 ja Pohde on vuokrannut sen käyttöönsä joulukuusta 2023 alkaen. Koivukoti sijaitsee keskeisellä paikalla Merijärven keskustassa, ihan koulun ja päiväkodin vieressä.

Yksikössä on kaksi osastoa: Koskela ja Purola sekä yhteinen oleskelutila Puhtola. Asukashuoneita on yhteensä 20, joista kaksi kahden hengen huonetta - vaikka pariskunnalle ja yksi huone tilapäisen asumisen tarpeeseen.

Ulko-ovet ovat avoinna klo 06.30–17.30 välisenä aikana. Ovien ollessa lukittuna saat yhteyden hoitajaan ovipuhelimella, molemmille osastoille on omansa.

Virallisia vierailuaikoja ei ole. Toivomme omaisten ja ystävien olevan aktiivisesti osana arkeamme ja olettekin tervetulleita omien aikataulujen mukaan. Voitte vapaasti ulkoilla omaistanne, käyttää kotona ja vierailuilla, erilaisissa tapahtumissa tai tilaisuuksissa, joista tiedätte hänen pitävän. Muistathan kuitenkin tulla vierailulle terveenä ja noudattaa annettuja ohjeita poikkeustilanteissa.

Henkilökunta

Koivukodin vastuuyksikköpäällikkönä toimii Päivi Sarpola. Henkilökuntaan kuuluu sairaanhoitaja, lähihoitajia ja hoiva-avustajia, jotka huolehtivat hyvinvoinnistasi vuorokauden ympäri. Lisäksi opiskelijat osallistuvat hoitotyöhön harjoittelujen aikana. Jokaiselle

asukkaalle valitaan omahoitaja. Huoneiden ja talon puhtaudesta vastaa laitoshuoltaja/siistijä. Talonmiespalvelusta vastaa Merijärven Kunta.

Oma huone

Yhden hengen huoneen koko on 18-20m². Kahden hengen huoneiden koko on 22m². Jokaisessa asuinhuoneessa on valmiina sänky ja patja, yöpöytä, vaatekaapit ja tuoli.

Huoneen saa sisustaa huonekaluilla, verhoilla, seinävaatteilla, valokuvilla asukkaalle tärkeillä ottaen huomioon mahdollisen tilan tarpeen. Apuvälineet voi ottaa mukaan, tarvittaessa niitä apuvälinelainaamosta.

omilla tauluilla, ja muilla tavaroilla, apuvälineiden muuttaessa vuokrataan

Tärkeää on, että merkitset omaisuutesi hyvin. Vaatteet pestään pesulassa, vaatteiden tulee kestää konepesu ja -kuivaus. Tuo riittävästi vaatteita mukana, sillä pesula toimittaa pyykit kerran viikossa.

Päivärytmi

Aamupala klo 8

Lounas ja päiväkahvit klo 12

Päivällinen ja kahvit klo 16

Iltapala klo 19

Ruoka tarjotaan ruokasaleissa päiväohjelman mukaan.

Tarvittaessa ruokailu onnistuu myös omassa huoneessa.

Aamu- ja iltatoimilla avustamme asukkaita klo 7–12 ja klo 17–21.

Viriketoiminta

Viriketuokio henkilökunnan toimesta on kerran viikossa, silloin voidaan toiveiden mukaan pelata pelejä, lukea lehtiä, muistella, laulaa tai vaikka jumpata. Henkilökunnalta voit saada tarvikkeita, jos haluat piirtää, värittää tai askarrella. Viriketoimintaa järjestetään myös yhdessä seurakunnan, suomen punaisen ristin, rauhanyhdistyksen ja Merijärven eläkeliiton kanssa mm. vierailuja, yhteislaulua tai makkaranpaistoa. Välillä saamme nauttia päiväkotilaisten iloisista esityksistä ja askarteluista.

Kesällä ulkoillaan paljon sään salliessa. Merijärvi viikolla on monenlaista ohjelmaa ja läheisellä Aittatorilla voi nauttia kakkukahvit ulkona.

Kirjasto sijoittuu koulun pihapiiriin, vierailut kirjastolla ja kirjojen lainaaminen on mahdollista.

Vaatemyyjän vieraillessa saadaan taloon markkinahumua. Ja löytyy myyjältä vaatteiden lisäksi myös koruja ja hattujakin. Vaikkei mitään haluaisi ostaa, aina voi nauttia tunnelmasta.

Merijärven kappeliseurakunnan hartaus on kuukauden viimeisenä torstaina klo 14.

Henkilökunta vastaa tapahtumakalenterin ylläpitämisestä ja tapahtumista tiedotetaan ilmoitustaululla.

Terveyspalvelut

Uudelle asukkaalle järjestetään lääkärintarkastus 3 kuukauden sisällä muutosta ja tehdään hoitosuunnitelma sekä RAI-arviointi.

Jokaiselle asukkaalle järjestetään kerran vuodessa lääkärintarkastus ja siihen liittyvät laboratoriokokeet.

Koivukodissa on lääkärin lähikierto noin 1,5 kuukauden välein torstaisin ja lääkärin etäkierto on joka maanantai klo 9–10. Henkilökunnalla on mahdollisuus konsultoida lääkärinä ympärivuorokauden.

Laboratoriokokeet voidaan ottaa henkilökunnan toimesta, tai tarvittaessa ajanvaraus Nordlabin sivuilta Merijärven terveysasemalle.

Hammaslääkäripalvelua on saatavilla toistaiseksi Merijärven terveysasemalla. Suuhygienisti käy kerran vuodessa Koivukodilla tarkistamassa asukkaiden suun ja hampaat.

Jos tarvitset tutkimuksia tai lääkärikäyntejä ja tarvitset saattajaa, niin ota huomioon, että henkilökunnalla ei ole mahdollisuutta lähteä käynneille mukaan.

Maksut

Asukas on vuokrasuhteessa palvelukotiin. He maksavat huoneestaan vuokraa ja erillisen hoitomaksun, joka määräytyy tulojen mukaan. Maksu sisältää kaksi lämmintä ateriaa päivässä, aamupalan, iltapalan ja päiväkahvit.

Palvelukodin vuokraosuuteen voi hakea Kelan eläkkeensaajan asumistukea. Tuen saamiseen ja määrään vaikuttavat bruttotulot ja omaisuus. Tuloista riippumaton on puolestaan Kelan eläkkeen saajan hoitotuki, hoitotukea varten tarvitset lääkärin b- tai c-lausunnon. Lisätietoja www.kela.fi

Asukkaan asioiden hoitaminen

Posti ja tiedotus

Asukkaan muuttaessa Koivukotiin on tarpeen tehdä osoitteenmuutos ja postin siirto asukkaan asioita hoitavalle henkilölle. Ilmoittakaa henkilökunnalle asukkaan ensisijainen yhteyshenkilö ja hänen yhteystietonsa.

Apteekki

Koivukodin lääkeasiat hoidetaan Pyhäjoen apteekissa, Merijärven toimipisteessä. Asukas tekee apteekkiin tili- ja annosjakelusopimuksen, sekä sopii laskutuksesta tai tekee suoraveloitussopimuksen omaan pankkiin.

Hyvinvointikoordinaattori

Osoitteessa Pajatie 13 (Huoltis) on paikalla henkilö, joka opastaa, neuvoo ja ohjaa elämänhallinnan kiemuroissa esim. Asioiden hoito- ja neuvottelupalvelu, lomakkeiden täyttämisaapu ja ohjaaminen hoitaa asioita oikeassa kanavassa. Ota yhteyttä tai tule käymään huoltiksella, myös kotikäynti Koivukodilla mahdollinen. Pääsääntöisesti paikalla ma-ti klo 8.00–15.45, ke klo 18–20, to-pe 8–15.

Merijärven kunta, hyvinvointikoordinaattori Marjo Nahkala.
puh. 040-7267565. Sähköposti: marjo.nahkala@merijarvi.fi

Edunvalvonta

Mikäli tarvitsette asioiden hoitamiseen avuksi edunvalvontaa, voit kääntyä minkä tahansa edunvalvontatoimiston puoleen kotipaikkakunnasta riippumatta. Ylivieskan edunvalvontatoimisto kuuluu Pohjois-Suomen oikeusapu- ja edunvalvontapiiriin. Piirin hallinto sijaitsee Oulussa. Toimialue: Alavieska, Haapajärvi, Haapavesi, Kärsämäki, Kalajoki, Merijärvi, Nivala, Oulainen, Pyhäjärvi, Reisjärvi, Sievi, Ylivieska.

Ylivieskan toimipaikka: Valtakatu 4, C 1 krs, 84100 Ylivieska.

Puhelin: 029 56 52848. Sähköposti: ylivieska.edunvalvonta@oikeus.fi

Edunvalvonnan maksu määräytyy tulojen ja varallisuuden mukaan, minimissään 280 € vuodessa. Digi ja viestintäviraston sivulla on edunvalvonnan kulu ja palkkiolaskuri:

<https://dvv.fi/lomakkeet>

Ostopalvelut

Koivukotiin on mahdollista tilata palveluita kuten kampaaja/parturi ja jalkahoitaja. Muutaman kerran vuodessa Koivukodilla vieraillee vaatemyyjä, joilta asukas voi ostaa tuotteita.

Voitte myös antaa henkilökunnalle valtuudet tilata palvelut puolestanne tai auttaa asukasta vaateostoksilla.

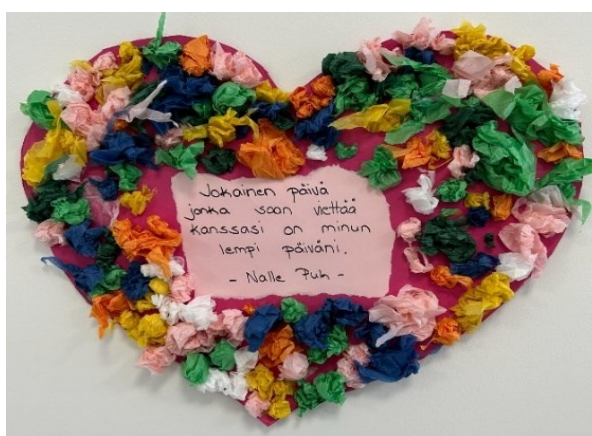
Kotikäyntejä alueella tekee ainakin

Oulaskankaan parturi/kampaamo Heta Rautiola puh. 045–8403531 ja jalkahoitaja Eija Murtooperä puh. 040-5300589.

SPR

Punainen risti välittää ystäviä sinne missä ystävää tarvitaan. Ystävätoiminnan koulutetut vapaaehtoiset ystävät tuova iloa yksinäiseen arkeen. Ennen kaikkea ystävä on kuuntelija ja juttukaveri.

Ystäväpalvelu 041-7944875 parillisten viikkojen torstai klo 17.30-19.30 välisenä aikana. Numeroon voi myös lähettää tekstiviestiä muina aikoina.

Merijärven kappeliseurakunta

Koivukodilla järjestetään yhteistyötoimintaa Merijärven kappeliseurakunnan kanssa sovittuun mm. hartauksia. Kotikäynnille voit pyytää diakoniatyöntekijää, jonka kanssa on mahdollista keskustella luottamuksellisesti mistä tahansa mieltä painavista asioista. Halutessasi voidaan puhua hengellisyydestä, rukoilla tai toimittaa kotiehtoollinen. Voit olla yhteydessä diakoniatyöhön riippumatta siitä, oletko kirkon jäsen.

Yhteystiedot:

Diakoniatyöntekijä Ruut Hirvilammi, Vanhatie 20, 86220 Merijärvi. Puh: 044-7118631.

Sähköposti: ruut.hirvilammi@evl.fi

Merijärven seurakuntatoimisto 08-4395070

Avoimna torstaisin klo 9-12, muina aikoina yhteys Ylivieskan kirkkoherran virastoon.

Loppuvaiheen hoito

Elämän loppuvaiheen hoitosuunnitelma päivitetään yhdessä asukkaan ja läheisten kanssa, johon kirjataan hoitolinjaukset ja toiveet.

Henkilökuntamme on saanut ja/tai saattohoito-koulutuksen ja hyvän jatkuminen voidaan turvata loppuun saakka yhteistyössä kanssa. Omaiset voivat osallistua hoitoon aina halutessaan.

palliativisen-
hoidon
Koivukodissa
kotisairaalan
asukkaan

Vuokrasuhteen päättyessä

Vuokrasuhde jatkuu, kunnes huone on tyhjenetty. Voitte sopia hoitajan kanssa tyhjentämisaikataulusta. Huoneen tyhjentämisestä vastaa asukas tai asukkaan omaiset. Kaikki taloon tullessa tuodut tavarat täytyy huolehtia pois.

Yhteystiedot

Merijärven Palvelukoti Koivukoti
Vastuuyksikköpäällikkö Päivi Sarpola
Koulutie 2
86220 Merijärvi
sposti: paivi.sarpola@pohde.fi
puh: 040-1358422

Sairaanhoitaja/päivystyspuhelin 044-4691738

Koskela 040-5198 487

Purola 040-5198 462

Heikkilä, Kyllönen & Valkjärvi, 2024. Opinnäytetyö, Oulun ammattikorkeakoulu.

KOIVUKOTI

Tarkistuslista hoitajalle – uuden asukkaan muuttaessa:

- Sh paikalla arkisin 8–16 (7–15)
- Talon käytännöt
  - Vierailut, kotilomat
  - Pesula (pesulan kestävät vaatteet, vaatteiden merkitseminen, tarpeeksi vaatteita)
  - Päivärytmi, hartaus
- Mitä tuoda mukana muuttaessa (omat petivaatteet, lakanat, hygienia ja pesuaineet, sisustus, valokuvat, verhot, televisio, radio, huonekaluja halutessaan)
- Raha ja arvoesineet: vähäinen määrä käteistä, mikäli asukas haluaa kaupasta ostaa jotain, arvoesineitä ei kannata tuoda
- Onko muuttoilmoitus tehty
- Lähiomainen/yhteyshenkilö nimetty ja yhteystiedot: ilmoitetaanko voinnin muutoksista, heti, yöllä, aamulla
- Laskujen kääntö asioita hoitavalle henkilölle
- Apteekkisopimus (annosjakelu, tili, laskutussopimus)
- Edunvalvonta (Ylivieskan edunvalvontatoimisto)
- Vuokrasopimus ja hoitomaksu (sisältävät asuminen, ruoka, vaippa, hoitotarvikkeet)
- Lääkäripalvelut: etälääkäri, lähikierto, vuositarkastus, saattaja muille lääkärikäynneille
- Tukien hakeminen: asumistuki, hoitotuki (hoitotuki tarvitsee lääkärin lausunnon)
- Apuvälineet mukaan, tarvittaessa apuvälinelainaamosta
- Talonmiespalvelut – hoitajan välityksellä tieto tarpeista
- Kampaaja/parturipalvelut, jalkahoitaja
  - Hoitajalla lupa tilata palvelut puolesta?
- Vaatemyyjät, voidaanko ostaa asukkaan puolesta/kanssa?